

Fra Jørgen Peder Clausager til www.airmen.dk den 19. november 2009, 11 sider

Fredericia Dagblad, 31. maj 1945:

Engelsk flyvers begravelse i eftermiddag på Nordre Kirkegård

Død for fire uger siden på det tyske lazaret og oprindelig sænket i den tyske fællesgrav.

Den første engelske soldaterbegravelse her i byen fandt i eftermiddag sted på Nordre Kirkegård. Det drejer sig om en engelsk flyver, der som såret krigsfange var indlagt på det tyske lazaret, der er indrettet på Gymnasiet. Han døde for fire uger siden og blev begravet i den tyske fællesgrav på Nordre Kirkegård, hvor der nu i alt hviler ca. 300 tyskere. Nu er hans lig imidlertid blevet draget frem og lagt i kiste, hvorefter han i eftermiddag blev begravet på kristen måde i en grav for sig selv på kirkegården. Garnisonspræsten, Pastor Erik Christensen, forrettede jordpåkastelsen, og til stede ved begravelsen var bl.a. den militære byleder, oberstløjtnant greve Trampe, kaptajn Bjørndal Christensen og borgmester Arent.

Fredericia Dagblad, 1. juni 1945:

Den engelske flyvers jordfæstelse i går på Nordre Kirkegård

Pastor Erik Christensen forrettede jordefæerden både på dansk og engelsk

Under deltagelse af ca. 100 mennesker begravedes i går eftermiddags fra Christianskirken den engelske flyver, der døde som krigsfange på det tyske lazaret. Kisten var smukt pyntet med røde, hvide og blå blomster, og der var sendt mange kranse, deriblandt signerede fra hæren, Fredericia Byråd og Nordre Kirkegård samt en meget smuk krans med bånd i Royal Air Force farver fra beboerne i kvarteret, der var mødt talrigt op. Ved båren stod seks frihedskæmpere æresvagt. I følget sås bl.a. den militære byleder, oberstløjtnant greve Trampe, kaptajn Bjørndal Christensen, borgmester Ingv. Arent samt repræsentanter fra D.K.B., politiet, modstandsbevægelsen og en del engelske flyvere, der var kommet hertil fra Vejle.

Efter salmen "Til himlene rækker din miskundhed, Gud" læste garnisonspræsten, pastor Erik Christensen, ordet: "Hvad gavner det et menneske, om han har vundet den hele verden, når han må bøde med sin sjæl". Både ordet og den efterfølgende bøn blev læst først på dansk og derefter på engelsk.

Til tonerne af "Når vi vort øje lukke til" blev kisten året udenfor kirken, hvor Royal Air Force-flyvere paraderede. Efter at det engelske flag var sænket over kisten, bar flyverne den til graven, hvor pastor Erik Christensen forrettede jordpåkastelsen på engelsk. Derefter affyredes 3 æressalver, og Pastor Christensen sluttede den smukke højtidelighed med at rette en tak på engelsk til Royal Air Force-flyverne. Han sagde bl.a.: "Vi takker jer for, hvad I har gjort mod os. Nu har vi begravet en af jeres kammerater, og vi føler det som en stor ære. Jeg kan takke jer i hele det danske folks navn".

Sluttelig sang man "Klokken slår".

Fredericia Dagblad, 12. juni 1945:

Engelsk flyver begravet i Middelfart

Liget af den engelske flyver, der lørdag eftermiddag blev fundet ved Aalehoved ved Rud, blev i går eftermiddags kl. 15 begravet på Middelfart nye Kirkegård. Ved begravelsen medvirkede den britiske feltpræst fra Snoghøj, og et detachment af såvel frihedskæmpere som politi fra Middelfart, der jo var ude for at tage mod de våben, den forulykkede maskine skulle kaste ned, paraderede ved graven.

Fredericia Dagblad, 27. oktober 1945:

Moderen til den omkomne engelske flyver-sergent takker Fredericia

I maj måned begravedes på Nordre Kirkegård en ung engelsk flight sergeant, John Ayers, der var død på sygehuset i Kolding (sic!) før kapitulationen, uden at man dog kendte nærmere til hans skæbne. Fotograf Christiansen, Hellerup, tog nogle billeder fra begravelseshøjtideligheden, og det lykkedes ham at komme i forbindelse med den engelske soldats forældre. Nu har pastor K.C. Jensen modtaget et brev fra den begravede soldats moder, Mrs. L. Ayers, 207 Hunt Road, Sidcup, Kent, England, adresseret til præsten ved Christianskirken i Fredericia, og i brevet skriver moderen bl.a.: For kort tid siden modtog jeg nogle fotografier, taget ved begravelseshøjtideligheden, og jeg var dybt rørt over den venlige interesse, vist af Dem selv, Deres Sognebørn, byens beboere, sygeplejersker, medlemmer af den danske hær og ikke mindst den meget omsorgsfulde fotograf, som gjorde det muligt for mig at få et varigt minde om min dreng Videre takker hun for de mange smukke blomster, som hun tager som et tegn på befolkningens sympati, og hun beder Pastor Jensen lade hendes hjerteligste tak gå videre til alle. Jeg håber inderligt, at Deres land, som nu er befriet, snart vil vende tilbage til normale forhold, så I kan nyde freden i fulde drag med dens frihed for frygt og undertrykkelse. Måske vil jeg eller min mand en dag være i stand til at besøge Deres land og personlig takke for alt.

Til slut i brevet oplyser Mrs. Ayers, at hun gennem det engelske Røde Kors har erfaret, at graven ikke er mærket med sønnens navn. I den anledning beder hun Pastor Jensen drage omsorg for, at dette bliver gjort, og så meddele hende omkostningerne. Pastor Jensen har dog ønsket at løse spørgsmålet på en anden måde, idet han vil starte en indsamling til fordel for en smuk gravsten på den engelske soldats grav, og bidrag til denne indsamling modtages på Dagbladets kontor.

Fredericia Dagblad, 7. januar 1946:

Smuk højtidelighed ved den engelske flyvers jordefærd

Den engelske flyver French, hvis lig forleden blev taget op af en Skærbækfisker udfor Brandsø i Lillebælt, jordfæstedes lørdag eftermiddag fra Christianskirken.

I sørgehøjtideligheden deltog forskellige officielle repræsentanter, bl.a. dommer Lundsteen, politimester Ellegaard, borgmester Arent, konsul Brøchner-Mortensen med frue, oberstløjtnant Kaalund-Jørgensen, officerer og airmen fra Royal Air Force, der ankom i bil fra Esbjerg, samt en

afdeling danske soldater. To danske soldater stod æresvagt ved kisten, hvorover der var bredt et engelsk flag. Desuden deltog en del af Fredericias borgere i sørgehøjtideligheden. Der var til båren sendt en del smukke kranser og buketter. Der var kranser med signerede bånd fra Fredericia Byråd, Politimesterembedet i Fredericia, Officers and Airmen of the Royal Air Force, Danske Kvinders Beredskab, samt en krans med bånd i Royal Air Force-farver fra konsul Brøchner-Mortensen. Fra Skærbæk var der ligeledes sendt buketter med kisten.

Efter salmen "Vor Gud han er så fast en borg" talte pastor K.C. Jensen ud fra ordet "Du er min Gud. Mine tider er i din hånd. Red mig af fjenders hånd og dem, som forfølger mig". Pastoren udtalte bl.a.: Han gik til midt i sin dags gerning. Som soldat gjorde han sin pligt og indsats, ikke bare for sit land og sit folk, men også for vor skyld. Hans jordiske rester må nu hvile langt borte fra hans hjem og hans kære. Den spænding og uvished, som de har været besjælet af, afløses nu af sorg og savn. Så er det da vor pligt netop at værne om den tue, der er blevet hans, værne om hans minde, fordi det taler til os om at gøre vor pligt lige til det sidste. Samtidig må vi se, at den indsats, der blev gjort, ikke blev gjort forgæves, men blev øvet i den højere Herres tjeneste.

Pastoren bad sluttelig den faldne flyvers våbenfæller om at tage en hilsen med til hans familie og pårørende og sige til dem, at vi vil gøre, hvad vi formår, for at hæge om hans grav og dermed ære hans minde.

Efter salmen "Altid frejdig" lyste pastor Jensen velsignelsen. Mens koret sang "Dom dug på slagne enge" blev kisten båret ud til graven, hvor en æresafdeling af det danske militær havde taget opstilling og præsenterede gevær. Pastor Jensen forrettede jordpåkastelsen, og derpå trådte oberstløjtnant Kaalund Jørgensen frem og bragte på engelsk, henvendt til englænderne, deres faldne kammerat en tak. Han havde i kampen for friheden givet det bedste, han havde: sit liv.

Captain Fisher fra Royal Air Force, der i øvrigt er af dansk afstamning, rettede, ligeledes på engelsk, en tak ikke alene til Fredericias befolkning, men til hele Danmark. Han var glad over, at det var over Danmark, denne flyver var faldet ned. Danmark havde givet de engelske soldater adskillige beviser på virkeligt venskab. Hvis French var kommet til Danmark i live, ville han ikke have fundet et fremmed folk, men have mødt venskab som hos sit eget folk.

Fredericia Dagblad, 18. juli 1946:

Penge i fiskenettet

Skipper Jens Peter Petersen, Skærbæk, har til politiet indleveret en del pengesedler, både franske, hollandske og belgiske, som han havde fået i sit garn under fiskeri ved Stenderup Hage, omtrent på det sted, hvor den engelske flyver i 1944 styrtede ned. Han regner med, at pengene stammer derfra.

Fredericia Dagblad, 28. oktober 1949:

Mindestenen på de to RAF-flyveres grav på Nordre Kirkegård

I eftermiddag afsløres på Nordre Kirkegård mindestenen for de to engelske flyvere, der i februar måned 1945 omkom i Lillebælt, efter at deres maskine var blevet skudt ned af tyskerne. Kort tid efter nedstyrtningen blev de to dræbte flyvere, flyversergent R.Y. French fra Australien og flyversergent J. Ayers fra Kent i England, fisket op og begravet af tyskerne. Den ene af dem blev jordet i den nuværende grav, medens den anden blev lagt i en fællesgrav sammen med nogle af tyskernes døde. Kort efter befrielsen drog menighedsrådene for Trinitatis og Sct. Michaelis Kirker imidlertid omsorg for, at begge de to britiske flyvere blev gravet op og jordfæstet under udfoldelse af behørigt ceremoniel. Samtidig rejste tanken sig, om man ikke burde sætte en mindesten på graven, en tanke, der altså nu er blevet en realitet. Det er de to ovennævnte menighedsråd, der i fællesskab har afholdt udgifterne i forbindelse med den smukke stens fremstilling. Det er arkitekt Billund, der har udfærdiget tegningen til stenen, medens stenhugger Rasch har fremstillet den. På stenen står, som det i øvrigt ses på billedet, følgende smukke vers, der er forfattet af Pastor emer. Holger Petersen:

Staal kløver Luften,
Mænd øver Daad
Til Frimands Kaar
i Ufreds Aar
Liv I gav for os i Nord,
Englands Sønner i Danmarks Jord”

Ved afsløringen i dag, hvoraf vi bringer et nærmere referat i morgen, blev der talt af Provst Rørdam, samt af Commander Bray fra den engelske ambassade i København. Til stede ved afsløringen var i øvrigt en repræsentant for den australske ambassade i London, idet den ene af de dræbte flyvere som bekendt var fra Australien. Den australske diplomat var kommet til Danmark ene og alene af den grund at overvære højtideligheden i Fredericia.

Fredericia Dagblad, 29. oktober 1949:

Mindestenen over de 2 flyvere udtrykker Danmarks tak til England

Højtideligheden i går på Nordre Kirkegård

Den højtidelige afsløring af mindesmærket for de to faldne britiske flyvere på Nordre Kirkegård blev smuk og gribende. Adskillige mennesker med borgmester Arent, politimester Ellegaard, oberstløjtnanterne Bjørndal Christensen og Klein m.fl. i spidsen overværede begivenheden, der fandt sted i det smukkeste efterårsvejr. Den lavtstående sol kastede ligesom et gyldent skær over forsamlingen, og trak omgivelsernes farver klart op. En frisk vind fik de danske og engelske flag, der vajede omkring den lille mindeplads, hvor de faldne flyveres grave og mindesten er, til at smælde. På hver side af mindestenen, der før afsløringen var dækket af “Union Jack”, stod en australsk og en dansk officer æresvagt.

Formanden for Nordre Kirkegårds udvalg, togfører G. Eriksen, bød velkommen, og udtalte, at denne sten var et vidnesbyrd om Danmarks tak til den engelske nation. Den skulle være et vidne om 2

tapre engelske soldater, der faldt for fjendehånd, men fandt deres sidste hvilested blandt danske venner. Han rettede en tak til alle, der havde medvirket ved rejsningen af stenen og det smukke anlæg.

Efter at man havde sunget "Altid frejdig", talte provst Rørdam ud fra Jesu Kristi ord: "Større kærlighed har ingen end den at sætte livet til for sine venner".

Provsten omtalte, hvorledes England gennem 1½ år med tapperhed alene modstod barbarerne, der var i færd med at knuse friheden under deres jernhæl. Vi vil aldrig glemme England, hvad vi skylder dem. De to, der ligger her, bringer os i sinde Winston Churchills tapre og gribende ord: "Sjældent har så mange skyldt så få så meget".

Efter at stenen var blevet afsløret, udtalte Provst Rørdam bl.a.: "Se vel på dette mindesmærke, og mærk Dem i Deres hjerte den indskrift, der udtrykker Danmarks følelser for England, også ved denne lejlighed:

Staal kløver Luften,
Mænd øver Daad
Til Frimands Kaar
i Ufreds Aar
Liv I gav for os i Nord,
Englands Sønner i Danmarks Jord"

Vi vil ikke blot udtale et "Æret være deres minde", men vi vil sige til dem: "Vi tager jer ind til vort hjerte som vore egne danske drenge, der satte livet til for Danmarks, for frihedens sag"

Wing Commander Bray fra den engelske legation i København, der var mødt med sin adjutant, sergeant Bassnett, udtalte derpå med lektor Gredal som tolk bl.a., at mange tanker om, hvad han skulle sige, var gået gennem hans sind, men de forlod ham alle, da han stod på dette sted, på nær én: en dyb taknemmelighedsfølelse for dette smukke mindesmærke på dette pragtfulde sted. Mange tusinde gav deres liv, mange blev aldrig fundet. Disse to var heldige, at de kom til at hvile her. Som provsten sagde, gav de deres liv for deres venner, heriblandt også dem, der var kommet til stede.

Wing Commander Dennett fra den australske ambassade i London udtrykte glæde over, at den unge australier, der var kommet så langt borte fra, var kommet til at hvile netop i Fredericia, ikke langt fra det danske mindesmærke for den ukendte soldat, og at han havde fundet sit sidste hvilested på så smukt et sted.

Borgmester Arent modtog på byens vegne det smukke mindesmærke og udtalte, at det skal minde os om, at de mange løfter, vi gav i de tunge år, ikke skal blive glemt, samt minde os om, at vi alle må arbejde for fred mellem menneskene.

Fra de to flyveres pårørende var indløbet hilsener, som lektor Gredal læste op, fra Flight Sergeant French's mor i Australien et telegram, der lød: "Mine tanker er hos Dem alle ved denne særlige lejlighed", og fra Flight Sergeant Ayers' far og mor et brev, hvori de takker for den venlige indbydelse, men beklager ikke at kunne være til stede. Samtidig ytrer de ønske om snarest muligt at komme på et besøg i Fredericia, idet de udtrykker stor taknemmelighed for den venlighed, der er vist.

På modstandsbevægelsens vegne bragte overlæge Gram en hilsen og tak til Royal Air Force, adresseret til de to her begravede flyvere. Overlægen tolkede den beundring for R.A.F., der fyldte os alle under krigen, og som gav sig udslag i, at der ikke var en dreng eller pige med respekt for sig selv, som ikke havde en R.A.F.-hue eller et emblem. Overlæge Gram skildrede videre den afgørende betydning, R.A.F. havde haft for modstandsbevægelsens arbejde, og lovede, at de to faldne flyveres minde vil der blive værnet om i dyb taknemmelighed for den gerning, de øvede, og som de betalte for med deres liv.

Idet overlægen på engelsk henvendte sig til de udenlandske gæster, nedlagde han en krans fra modstandsbevægelsen.

Oberstløjtnant Bjørndal Christensen bragte på engelsk den danske hærs hilsen og udtalte, at disse to faldne flyvere var de eneste fremmede soldater, der havde kæmpet for Danmark, og som var faldet her. Oberstløjtnanten nedlagde derpå en stor krans fra hæren.

Videre blev der nedlagt kranser fra Royal Air Force, , fra Royal Australian Air Force, og fra English Club m.fl., ligesom adskillige private nedlagde smukke blomsterbuketter.

Højtideligheden sluttede med, at togfører Eriksen udtalte, at det ville være en kær pligt for menighedsrådet og kirkegårdsudvalget at vedligeholde og passe dette gravsted i fremtiden.

Fredericia Dagblad, 9. oktober 1951:

Vrag af engelsk bombemaskine fundet i Lillebælt

Fiskere har i Lillebælt syd for Fænø fundet resterne af en stor engelsk bombemaskine, der i 1943 blev skudt ned af det tyske luftskyts på Lillebæltsbroen. Maskinen var i færd med at transportere ammunition og sprængstof til modstandsbevægelsen. Der var 10 mands besætning om bord, og dem har man fundet rester af.

Vraget har længe været til gene for fiskerne, som var klar over, at der lå noget på dette sted. Der er nu fisket forskellige vragstykker op, og man vil forsøge at bjerge resten af maskinen, som ligger på 18 m. vand.

En hel del vraggods er bragt ind til Skærbæk Havn, og her har militæret oprettet vagt i går, ligesom politiet holder øje med, hvad der sker. Grunden hertil er muligheden for, at der skal ske ulykker på grund af den ammunition, som findes om bord i flyvemaskinvraget. Sprængningskommandoen er tilkaldt, men foreløbig er ammunitionen ikke bragt i land, men opbevares på det stenfiskerfartøj fra Århus, som foretager bjergningen.

Fredericia Dagblad, 10. oktober 1951:

Den bjergede flyvemaskine: Ligrester af omkommen flyver ført til Fredericia

Arbejdet med bjergningen af den sunkne flyvemaskine nærmer sig nu afslutningen. På kajen i Skærbæk Havn ligger foruden de fire flyvemaskinemotorer, der hver for sig repræsenterer en anelig værdi, en mængde plan- og kropdele m.v.

Under bjergningsarbejdet har man endvidere fundet rester af et lig. De er nu ført til ligkapellet i Fredericia, mens man afventer besked fra de engelske myndigheder om, hvad der skal gøres ved dem. Det må antages, at den omkomne flyver har siddet fastklemt i maskinen. Det ser ud til at have været en meget stor og kraftig mand, og muligvis vil det derfor lykkes at identificere ham.

Flyvemaskinen indeholdt som omtalt containers med en del sprængstof, bl.a. beregnet til jernbanesabotage, samt en mængde sprængblyanter. Alt dette er taget i forvaring af Marinekommandoen

Fredericia Dagblad, 12. oktober 1951:

Skærbæk-bomberen identificeres nu

Englands luftattaché, Group Captain Bray, har undersøgt vragresterne

Overalt i landet har fundet og bjergningen af den britiske fire-motorers bombemaskine ved Skærbæk været omgivet med interesse, og der er fra flere sider blevet givet udtryk for det tragiske i, at netop en maskine, der medførte værdifulde forsyninger til den danske modstandsbevægelse, skulle blive skudt ned og flere britiske flyvere miste livet.,

Også på den britiske ambassade i København har man reageret på meddelelsen om fundet. Den britiske militære luftattaché, Group Captain Bray, Royal Air Force, var forleden på besøg i Skærbæk for at undersøge maskinens rester. Luftattachéen oplyste, at de britiske maskiner under fabrikationen bliver forsynet med nogle stempler, og det var hans opgave under besøget at søge at finde frem til nogle af de numre og navne, som måtte findes på vraget af denne maskine. Det lykkedes også for ham, idet han fandt to sæt numre og navne. Stemplerne sendes nu til England til undersøgelse, og herved håber man inden længe at kunne identificere bomberen, hvorved der vil være bragt klarhed over endnu et af krigens mange uløste problemer. Fra Skærbæk bringes maskinens rester til Middelfart, hvor de hugges op, og herefter sendes metallet til Odense. Under dette arbejde vil man søge efter flere stempler.

Afhøring i Skærbæk

Et andet spørgsmål, som der skal tages stilling til hos englænderne i København, er, hvad der skal ske med de ligrester, som er fundet i maskinen. Det var luftattachéens opfattelse, at de stammer fra piloten, og ved den igangværende undersøgelse vil man sikkert finde frem til hans navn. Han vil blive begravet i Skærbæk eller Fredericia.

Politifolk fra Fredericia ledsagede luftattachéen til Skærbæk, og politiet har efter hans besøg besluttet at lade foretage en afhøring i Skærbæk, idet man håber at kunne få fastslået tidspunktet på hvilket maskinen er skudt ned.

Maskinens metal skal anvendes ved fabrikationen af stegepander, fløjtekedler og lignende, og Group Captain Bray oplyste under besøget i Skærbæk, at metallet fra mange britiske og amerikanske maskiner var blevet anvendt hertil. Group Captainen selv havde under sit ophold i Danmark købt en stegepande som souvenir.

Det oplyses i øvrigt, at de sprængstoffer, som blev fundet i bombemaskinen, er blevet afleveret til marinekommandoen i Århus, der vil lade dem uskadeliggøre.

Jøla

Flyvehistorisk Tidsskrift nr. 4, 1985, s. 80:

Allierede nedstyrtninger i Fyns-området 1939-45

Af Birger Hansen og Ove Hermansen

No. 43: 9./10. februar 1945: Gamborg Fjord. Stirling Mk. IV, LK279 (NF-L), 138th Bomber Squadron, 3rd Bomber Group (SOE-mission til Danmark). 5 besætningsmedlemmer Missed in Action, og 2 Killed in Action (1 begravet i Fredericia, og 1 i Middelfart). Faldne allierede flyvere, p. 96 og 125.

Flyet styrtede ned i Lillebælt i en voldsom snestorm med meget dårlig sigtbarhed.

Flyvehistorisk Tidsskrift nr. 3, 1986, s. 67:

[supplement til ovenstående:]

No. 43: 9./10. februar 1945: Stirling Mk. IV, LK279 (NF-L), 138th Bomber Squadron, 3rd Bomber Group.

Den pågældende nat var modtageplads "Henriette" på Fønsskovodde klar til modtagelse af våben fra SOE. Larm fra et flermotoret fly fik modtagelederen til at tænde lys, hvorefter det viste sig at være en tysk natjager. 5-10 minutter senere (ca. kl. 0100) hørtes et "dump". Modtageholdet brød op og faldt på hjemvejen i et tysk baghold ved Udby. Tyskerne havde to dræbte, en hårdt såret og flere lettere såret, medens alle danske modstandsfolk slap væk (se Anders Bjørnvad (1967): "*Natten, der varede 8 dage*", s. 93-95. Flyet til Henriette var vendt om på grund af dårligt vejr, som satte ind ved ca. 2200-tiden (sne og slud). Flyet til "Niels", en modtageplads ved Østerballe på Nordfyn, blev meldt savnet, og fra RAF blev pr. radio sendt en anmodning om eftersøgning til modstandsbevægelsen i den fynske region. Det savnede fly blev observeret i Lillebælt syd for

Stenderup Hage og vest for Fønsskovodde ved "Flækøjet". Det var brækket i to dele, og ladningen drev i de følgende dage i land ved Stenderup, hvor modstandsbevægelsen i Middelfart hentede materialet. Det formodes, at flyet blev skudt ned af den tyske natjager, og vraget er muligvis senere blevet bjerget af de tyske myndigheder, da ingen vragrester findes i dag på den pågældende position.

Anders Bjørnvad: Faldne allierede flyvere 1939-1945 (2. oplag, Odense Universitetsforlag, 1995):

s. 96: FREDERICIA NORDRE KIRKEGÅRD (= CHRISTIANS KIRKEGÅRD):

10. februar 1945: F/Sgt Richard York French, RAAF.

Natten til den 10. februar 1945 stod man på 7 fynske modtagepladser klar til at signalere til allierede våbenfly. Ved 22-tiden satte det imidlertid ind med meget dårligt vejr, hvorfor ingen af flyene nåede frem til de ventende fynboer.

Det Stirling-fly, der skulle have anfløjet pladsen ved Østerballe (kodenavn "Niels"), styrtede i Gamborg Fjord. - Hele besætningen omkom.

Den 2. januar 1946 fandt man i Lillebælt flyet Air Bomber, R.Y. French.

Han blev begravet lørdag den 5. januar kl. 14.

Et besætningsmedlem fra dette fly ligger begravet i Middelfart, mens den øvrige besætning forsvandt i havet.

30. april 1945: F/Sgt. John Ayers, RAF 295 Sqdn.

Efter at have nedkastet vågen på Fyn, hvor der den 26. april 1945 var modtagelse på 3 pladser, blev et Stirling-fly under returflyvningen ramt af tysk luftskyt over Vandel flyveplads. Piloten måtte ret omgående foretage en nødlanding i en mose ved Plovslund.

Flyets Air Bomber, J. Ayers, blev hårdt kvæstet, mens resten af besætningen slap uskadt.

Den sårede flyver blev indlagt på det tyske lazaret i Fredericia, hvor han døde tre dage senere, den 30. april.

Fredag den 4. maj kl. 15, få timer før tyskerne kapitulerede i Danmark, blev J. Ayers begravet sammen med 245 tyske soldater i en fællesgrav.

Ved et møde, som kirkegårdsudvalget afholdt den 29. maj, blev det besluttet at flytte liget af den britiske flyver.

Snedker Lorentsen fremskaffede en kiste, og torsdag den 31. maj kl. 16 forestod pastor E. Christensen begravelsen. Den blev bl.a. overværet af 2 RAF-officerer og en trop engelske soldater, en dansk oberstløjtnant med adjutant og en æresvagt af 6 danske frihedskæmpere.

De 5 overlevende flyvere havde alle held til at træffe hjælpsomme danskere, hvorfor de var på fri fod ved tyskernes kapitulation.

Ukendt britisk flyver.

Anders Bjørnvad: Faldne allierede flyvere 1939-1945 (2. oplag, Odense Universitetsforlag, 1995):

s. 125: MIDDELFART NY KIRKEGÅRD

10. februar 1945: F/Sgt. William John Carthew, RAF 138th Sqdn.

Natten til den 10. februar 1945 stod man på 7 fynske modtagepladser klar til at signalere til allierede våbenfly. Ved 22-tiden satte det imidlertid ind med dårligt vejr, hvorfor ingen af flyene nåede frem til de ventende fynboer.

Stirling LK279, der skulle have anfløjet pladsen ved Østerballe, kodenavn "Niels", styrtede direkte ned i Gamborg fuglereservat, et afgrænset moseareal, der har forbindelse med Gamborg Fjord.

W.J. Carthew blev begravet den 11. juli 1945 efter at være blevet fundet som lig i Fænøsund udfor Statshospitalet.

Et besætningsmedlem fra dette fly ligger begravet i Fredericia. De øvrige 5 ombordværende har ingen kendt grav.

Mail af 16. maj 2004 fra Søren Flensted til Flemming Hansen:

Stirling IV LK279 styrtet i Lillebælt den 10. februar 1945

Flyet tilhørte RAF 138th Squadron Bomber Command og var kodet NF-L.

Take-off Tempsford OP:SOE til Table Jam 190, ved Østerballe.

Den 9. februar satte det ind med dårligt vejr i form af sne og slud klokken ca. 22:00. På TJ 190 med den danske betegnelse "Niels" ved Østerballe ventede modstandsfolkene forgæves på LK278. Et andet modtagehold som ventede på fly på pladsen "Henriette" ved Fønsskovodde på sydsiden af Gamborg Fjord ventede også forgæves, idet deres fly var vendt om på grund af vejret. Klokken ca. 01:00 hørte de et "dump". Det har formentlig været LK278 som styrtede i Lillebælt på grund af for ringe sigtbarhed. RAF udsendte over BBC en anmodning om eftersøgning efter flyet i Fynsområdet. Det blev lokaliseret af modstandsfolk i Lillebælt syd for Stenderup Hage og vest for Fønsskovodde ved Flækøjet. Det var brækket i to dele, og lasten drev i løbet af de næste dage ind ved Stenderup og bjerget af modstandsbevægelsen.

Lige af Air Gnr. [= Air Gunner] F/Sgt William J. Carthew blev fundet i Fænøsund ud for Statshospitalet og begravet den 11. juni 1945 på Middelfart ny Kirkegård.

Liget af W/Op [= Wireless Operator] F/Sgt. Richard York French blev den 2. januar 1946 fundet i Lillebælt. Han begravedes på Fredericia Nordre Kirkegård den 5. januar kl. 14.

Pilot F/Sgt. Lawrence S. Tucker, RAAF,
Air Bomber Sgt. Geoffrey C. Toes,
Navigator P/O [= Pilot Officer] Gordon E. Mercer,
Air Gnr [= Air Gunner] W/O [= Warrant Officer] Ronald J. Ball, og
Flt. Engr. [= Flight Engineer] Sgt. William M. Haragan
har ingen kendt grav.

Vraget blev i 1951 bjerget af vragskibere fra positionen 55°26'00 N og 09°41'40 E.

Kilder: FT. FAF, Fyrvæsenet, AIR WD.

Spørgsmål:

Er flyvraget, som i oktober 1951 blev bjerget fra en position "syd for Fænø" og indbragt til Skærbæk, identisk med Stirling LK279, som styrtede ved Flækøjet 10. februar 1945? (og altså ikke, som oplyst i FD 9. oktober 1951, fra 1943!)

Hvis det er LK279, hvordan kan Flyvehistorisk Tidsskrift nr. 3, 1986, s. 67 så oplyse, at "vraget .. muligvis senere [er] blevet bjerget af de tyske myndigheder, da ingen vragrester findes i dag på den pågældende position"?

Er de ligrester, som i 1951 blev indbragt til Skærbæk, af "en meget stor og kraftig mand", og som af Group Captain Bray formodedes at være af flyets pilot, identisk med den ukendte flyver, som er begravet på Christians Kirkegård?

Kan den ukendte flyver i så fald være identisk med Pilot F/Sgt. Lawrence S. Tucker, RAAF?